

EIR

Konfucius i Kina idag

Af dr. Cui Hongjian.

Dr. Cui, der er direktør for Europæiske Studier ved Det Kinesiske Institut for Internationale Studier, holdt denne tale på Schiller Instituttets konference i Frankfurt, Tyskland, 13.-14. april 2013, »Forum for et Nyt Paradigme«.

Da jeg først blev bedt om at præsentere dette indlæg om Konfucius i dagens Kina, tænkte jeg på det som en slags frikvarter uden kaffe mellem så mange vanskelige spørgsmål med hensyn til den geopolitiske krise, finanskrise osv. Men nu finder jeg, at det næsten er en 'Mission Impossible', for, for mig, selv som en kinesisk person, er det for vanskeligt at gøre det klart, hvilken rolle Konfucius spiller i dagens Kina på blot nogle få minutter.

Der er to hovedpunkter. For det første, hvem er Konfucius, og hvad er Konfucianisme? Og dernæst, hvad er problemet med Kina i dag?

Jeg vil gøre forsøget. For det første tror jeg, at der kun er udgivet en lille smule om Konfucius i Europa, sammenlignet med andre kinesiske tænkere, såsom Lao-Tze.

Jeg tror, at de fleste tyskere foretrækker Lao-Tze frem for Konfucius, fordi nogle tyske filosoffer påpeger, at Lao-Tzes teori er mere filosofisk, især ud fra perspektivet om tyske tænkere. Men jeg vil gerne sige, at sammenlignet med Lao-Tze er Konfucius en gammel kinesisk tænker med mere teori, mere tænkning om loven for mennesker. Hvordan bør vi leve og arbejde? Jeg tror, at det er meget, meget inspirerende for vor tid, for vore problemer og udfordringer, for den krise, vi konfronteres med, at Konfucius har et meget, meget stort ry nu i verden. I 1988 opfordrede flere end 35 Nobelpristagere menneskeheden til at lære mere af Konfucius' visdom, for menneskehedens overlevelse!¹

---

¹ For en dybdegående diskussion om Konfucius og Konfuciansime i Kina, se Michael O. Billington: »The De-

Dr. Cui: »Selv efter 2.500 år mener jeg, Konfucius' idéer stadig er meget anvendelige, meget lærerige for det kinesiske folk – og måske ikke alene for det kinesiske folk, men også for folk fra andre lande.«

Og ligeledes, som den amerikanske filosof Ralph Waldo Emerson sagde, Konfucius burde anses for at være en herlighed for alle nationer i verden.

Her må jeg citere en sætning fra en tysk filosof, Karl Jaspers. I sin bog, *The Origin and Goal of History*² (1949), skabte han udtrykket Aksealder – hvilket vil sige, at der var en tid [800 til 200 f.Kr.], da nogle meget store, vise mænd fandtes i både Østen og Vesten. I Kina var der Konfucius; i Europa, Aristoteles og Platon; i Indien, Buddha. Så Konfucius nyder meget stor anseelse i Kina, og i verden generelt.

Som nogle kinesere har beskrevet konfucius' lov i Kinas historie, hvis Konfucius ikke var blevet født, ville menneskeheden have været henvist til at famle sig frem i natten. Og også i dag anses Konfucius for at være en af de største tænkere, opdragere, politikere og moralister i Kina, og i verden. Hans bidrag lagde også grunden til det kinesiske politiske, filosofiske, pædagogiske og etiske system.

Konfucius blev født for mere end 2.500 år siden. Hans tanker blev selvfølgelig arvet af andre kinesiske tænkere, og også af almindelige, kinesiske mennesker. Så vi kan nu kalde denne form for teoretiske system for Konfucianisme. Blandt de mennesker, der arvede fra Konfucius, som vi kender til, er Mencius, Xunzi og Zhu Xi, osv. I forskellige kinesiske historiske perioder udviklede de Konfucius' teorier.

Konfucianismens grundpiller

I det meget omfattende system af hans teorier vil jeg blot tage det, jeg mener, er nogle af hovedpunkterne. Kerneværdien i Konfucianisme er for det første en ånd af *rationalisme*. Hvad betyder rationalisme for Konfucius? Han mente, at evolutionen af menneskehedens eksistens føres af love, ikke naturlige love, men af love for menne-

skelige væsener. Og for det andet mente han, at alle mennesker burde blive opdraget til at blive en 'gentleman', et dannet menneske – men man foretrækker måske den engelske dronning!

Og for det andet havde han en meget åbenlys *dialektisk metodologi*. Han mente, at der er en overgang eller omformning mellem at være god og ond, mellem vinding og tab, således, at livets, menneskehedens, måske største skat er balance. Vi må gøre det klart, hvad der er to ekstremer; for eksempel, hvad er venstre, og hvad er højre? Hvad er det bedste og det værste? Og dernæst må vi holde os til middelvejen.

For det tredje er der hans *pragmatiske aktivisme*. Når man taler om det kinesiske folks opførsel, tror jeg, »pragmatisk« er et af de mest anvendelige ord af alle for at beskrive dem. Det kommer helt bestemt fra Konfucianismens meget dybe indflydelse. Som vi ved, så producerede Konfucius ingen bøger, artikler eller dokumenter. Vi ved kun, hvad han tænkte, ud fra hans elevs efterladte noter. Og hele hans liv gjorde han kun en ting: han rejste til forskellige lande. Dengang var Kina selvfølgelig ikke et forenet land, som det er i dag. Der var mange små lande, som i nutidens Europa. For at omvende folk til sit politiske ideal rejste Konfucius og hans elever til forskellige lande for at fremme hans teorier, for at overtale kongerne til at gøre noget bedre for folket. Men han fejlede slutteligt. Næsten ingen forstod og accepterede det, han tænkte, det, han gjorde.

Sluttelig mener jeg, at det vigtigste karaktertræk ved den konfucianske idé er dens *humanisme*. Der er nogle meget bemærkelsesværdige ord af Konfucius: Hvorvidt en lov eller teori er nyttig eller ej, afhænger af, om den er nyttig for folket. I modsat fald er det nonsens. Jeg mener, at det er en meget bemærkelsesværdig refleksion af denne konfucianismens humanisme.

Konfucius bad datidens politikere eller konger om at praktisere en form for *ren*, hvilket betyder godgørende regering. Fordi det er et kinesisk ord, er det lidt vanskeligt at oversætte til det engelske eller noget andet sprog, men vi kan nu finde en meget omfattende forklaring på engelsk af dette ord: Det betyder menneskekærlig, gavmild politik, og det betyder også menneskehed. For det var ikke så klart et begreb, hans elever blev ved med at spørge om den nøjagtige betydning af ordet. Sluttelig sagde Konfucius: »Jamen, hvad er *ren*? Hvad er godgørelse? De er at elske et andet menneske.« Så vi finder altså en vis lighed mellem Konfucius og kristendommen.

Konfucianisme og Vesten

Jeg vil forsøge at komme frem til hovedpointen så hurtigt som muligt.

Efter 2.500 år må vi interessere os for Konfucianismen i Kina i dag. Jeg mener, at i det, vi kalder den moderne, kinesiske periode er der en form for sammenstød mellem Konfucianisme og nogle andre teorier, eller love.

I det 18. århundrede, især, da europæerne ekspanderede ind i Asien, kalder jeg det for det første møde mellem Konfucianisme og kapitalisme fra Europa. For Kina blev besejret af de europæiske lande og blev en del af visse

constructionist Assault on China's Cultural Optimism«, *Fidelio*, Efterår 1997.

http://www.schillerinstitute.org/fid_97-01/973_deconst_china.pdf

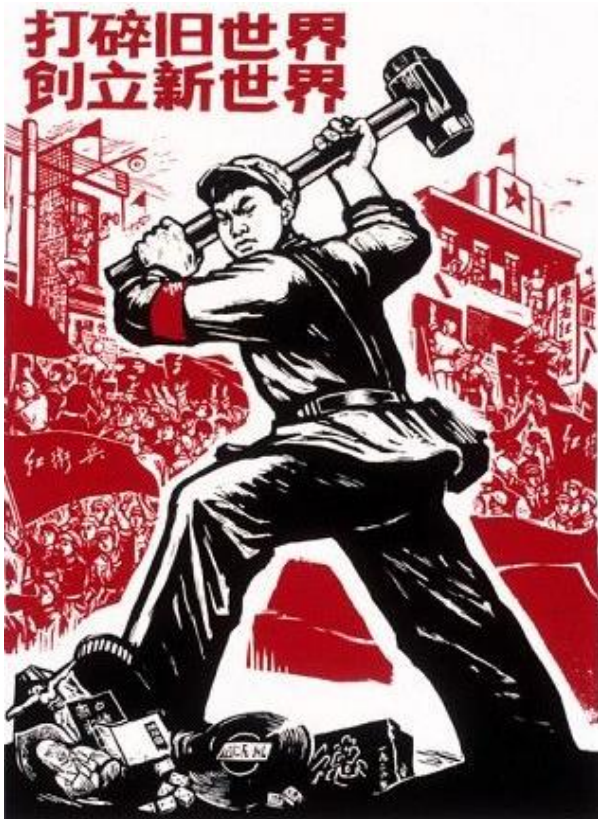
² Org. titel 'Vom Ursprung und Ziel der Geschichte'

Englands HMS Nemesis ødelægger i 1841 kinesiske skibe under Opiumskrigen: maleri af Edward Duncan (1843). Europæernes besejring af Kina førte, iflg. dr. Cui, til, at mange kinesiske intellektuelle følte sig desillusioneret over Konfucianismen, fordi den ikke hjalp dem til at forhindre de europæiske erobringer.

europæiske landes kolonisystem. På den tid følte de traditionelle, kinesiske intellektuelle sig mere og mere skuffede over Konfucianisme, for de tænkte, at uanset, hvor god den var, så hjalp den ikke det kinesiske folk til at undgå denne skæbne, hvor de blev besejret på denne måde.

Så var der det, der skete i 1960'erne og 1970'erne – Kulturrevolutionen. Det var denne revolutions mål, som man sagde dengang, »at nedbryde Konfucianisme«. Det var endnu en tragedie for Konfucianisme i Kina.

Under Kulturrevolutionen i 1960'erne og '70'erne var målet at »nedbryde konfucianisme«. Plakaten her siger »Ødelæg den gamle verden, byg en ny verden«, mens Rødgardisterne knuser bøger og symboler af klassisk kultur.

Den tredje periode var efter Kina »åbnede op«, gennemførte reformpolitikken: vi kaldte det en »moderniseringsperiode«, da markedsøkonomi blev introduceret i Kina. Den traditionelle tankegang, det kinesiske folks traditionelle livsstil, er blevet udfordret af denne meget anderledes livsstil, måde at tænke på. Disse udfordringer for Kina foregår stadig.

Det er grunden til, at vi taler om Konfucianisme og Konfucius i dag. For at sige det ligeud, så konfronteres Kina nu med nogle store problemer, store udfordringer, på grund af den meget hurtige økonomiske vækst i de seneste 30 år. Vi må betale prisen for denne højhastigheds-økonomiske vækst.

Problemet er, at den traditionelle, sociale struktur blev nedbrudt af nogle politiske bevægelser, og den økonomiske vækst gik for hurtigt. Folk følte sig usikre på alting, og som resultat måtte det traditionelle moralsystem i Kina rekonstrueres.

Det dårlige i det kinesiske samfund nu er, at de fleste mennesker kun lever for at tjene penge så hurtigt som muligt. Som kineser skammede jeg mig over at høre for et par dage siden, at, i det seneste år overhalede Kina USA og blev nummer ét i verden med hensyn til at købe luksusvarer! Okay, det kinesiske folk bliver rigere og rigere. Men problemet er, at det kun er nogle få mennesker; iflg. indkomsten pr. person er Kina stadig et fattigt land. Det kan ikke accepteres, at, i et fattigt land er det kun få mennesker, der har så stor en købekraft.

Jeg mener, at hele dette problem skyldes, at regeringen overså nogle muligheder for at afbalancere økonomiske love og social retfærdighed. Med muligheden for at opgradere vareproduktion og infrastruktur blev de politiske beslutningstagere i regeringen det meste af tiden drevet frem af en økonomisk boble, f.eks. boblen på ejendomsmarkedet. Så nu må Kina betale prisen for disse fejltagelser. Nu må Kina tilpasse sin økonomiske model og sænke farten i sin økonomiske vækst.

Jeg mener, at især under virkningen af den amerikanske krise og eurokrisen, er dette måske den sidste chance for den kinesiske regering, og det kinesiske folk, til at genoverveje de seneste 30 års gevinster og tab. Regeringen må gøre noget mere med nogle nye idéer, må have en ny udviklingsmodel.

Regeringens mål er klare nok. De ønsker at opgradere varerne og investere mere i realøkonomien, ikke i dette finansielle marked eller ejendomsmarkedet. De forsøger også at følge op på hr. LaRouches tanker om at udvikle nationaløkonomien, så den ikke drives af de udenlandske aktiemarkeder. For nogle dage siden hørte jeg, at de kinesiske reserver af udenlandsk valuta var nået op på 3.53 billion dollar – det er næsten det samme som det tyske BNP! Jeg mener ikke, det er gode nyheder. Jeg mener, at der er et meget stort pres på den kinesiske regering for at holde en balance, for der kommer nu flere og flere klager fra almindelige kinesiske borgere: Hvordan kunne I give så mange penge til Wall Street, eller et andet spekulativt marked? Hvorfor giver I dem ikke til det kinesiske folk? For I er den kinesiske regering!

Vi bør vende tilbage til Konfucius' og Konfucianismens tankegang og livsstil. Selv efter 2.500 år mener jeg,

I det moderne Kina »lever folk kun for at tjene penge så hurtigt som muligt«. Vist her, en gågade i Shanghais forretningskvarter.

at disse teorier, disse tanker, stadig er meget anvendelige, meget lærerige for det kinesiske folk, men også for folk i andre lande. For Konfucianisme vil sige, at vi bør gøre det klart for alle mennesker, for alle dele af samfundet, for enhver organisation i samfundet, hvad der er vores mission, vores holdning og vores fælles indsats for det samme mål.

Så jeg mener, at vi, især for det kinesiske samfund, nu må gøre noget mere for at komme frem til en ny enighed i regeringen, folket og forretningslivet – alle – om, at vi skal nå det samme mål. Og ikke alene det kinesiske folk, men hele menneskeheden, alle mennesker, har det samme mål. Vi må opnå enighed mellem Kina og Europa, mellem Kina og Rusland, mellem Kina og nogle andre dele af verden.

Jeg mener, at Konfucianisme måske i fremtiden vil mødes med Goethe og Schiller, for jeg mener, at i Kina bør Konfucianisme anses for hele den kinesiske kulturs klassiske ansigt.

Så jeg forestiller mig, at når vi først får mere og mere kommunikation mellem Kina og Europa, især kommunikation om kultur, vil vi få mere og mere gensidig forståelse. Vi kan måske fra hinanden finde flere og flere løsninger på vore egne problemer, og hinandens. Jeg mener, at der er gode udsigter; men vi må begynde med det samme!

For et par dage siden deltog jeg i et møde i Bruxelles mellem en NGO-delegation fra Kina og EU's Økonomiske og Sociale Komite. Vi talte om spørgsmålet om interkulturel udveksling. Og vi anerkendte visse principper: Vi må anerkende diversitet og forskelle mellem os, før vi begynder at finde et mere fælles grundlag. Det er mit ønske – og jeg håber, det også er jeres håb – at vi kan forsøge at gøre mere for menneskehedens sidste chance.

LaRouche: En konfuciansk mentor

Til slut vil jeg, som en kinesisk lærd, gerne hylde hr. LaRouche og hans hustru. Jeg ved, at forbindelserne mellem Kina og hr. LaRouche og hans hustru går 20 år tilbage, da et meget populært, kinesisk tidsskrift publicerede en artikel af hr. LaRouche. I denne artikel forudsagde hr. LaRouche, at Kina måtte gøre noget mere på det tidspunkt; i modsat fald ville den kinesiske velstand over-

flyttes fra landbrugs-hovedområderne til kystområderne, og dernæst eksporteres til andre lande. Hr. LaRouche mindede os om, at der var meget dårlig tænkning i Kina på det tidspunkt: han sagde, at det ville være farligt for Kinas moralske system, og det ville være farligt, skadeligt for de mennesker, denne elite, der kan bestemme, hvad der er den rigtige retning for Kina som et stort land.

Hr. LaRouche foreslog, at det, Kina måtte gøre, var at gå tilbage til klassiske nationaløkonomiske principper, for det ligger til grund for alle disse vestlige stormagters opkomst til storhed i historien. Og for ti år siden havde en af mine venner, hr. Ding, et interview med hr. LaRouche, og han fortalte mig, at han havde meget, meget stor beundring for hr. LaRouche, for han er næsten en legende, som en person, der levede i USA, i et vestligt land, men han har denne form for opmuntring til at ville omforme vestlig civilisation.

Tiden flyver af sted, og også for det kinesiske folk. Vi har altid respekteret de mennesker, der tror på, at de praktiserer livet for et formål, som en konfucianer. Så tillad mig her til slut at kalde hr. LaRouche en konfuciansk mentor.

Tak.

»Jeg mener, at Konfucianisme i Kina bør anses for at være al kinesisk kulturs klassiske ansigt«, sagde dr. Cui.

Denne artikel bragtes første gang i EIR, 3. maj 2013. Artiklen har ikke tidligere været oversat til dansk.